

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 18

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜ. ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜ. ΣΥΝΤ. & ΚΩΔ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ α'

Αθήνα, 19 Ιουλίου 2001
Αριθ. Πρωτ. : Δ17α/09/39/Φ.Ν412

Ταχ. Δ/ση : Χαρ. Τρικούπη 182
Ταχ. Κώδικας : 101 78 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο : 6429185

Σ.Α.Τ.Ε.

Προς

Τους Αποδέκτες του Πίνακα Διανομής

ΘΕΜΑ : Υπολογισμός ανεκτέλεστου ορίου
Σχετ. : Η με αρ. 478/2001 Γνωμοδότηση ΝΣΚ

Σ.Α.Τ.Ε.

Διαβιβάζεται η σχετική γνωμοδότηση του Α' Τμήματος Διακοπών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους την οποία και αποδεχόμαστε.

Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση αυτή, η προβλεπόμενη, από το άρθρο 16 παράγρ. 7 εδ. 9 του Ν.1418/84 (όπως ισχύει), δυνατότητα συμμετοχής μιας εργοληπτικής επιχείρησης Η' τάξης σε δημοπρασία για την κατασκευή ενός δημόσιου έργου με βάση την «καθαρή της θέση» και η προβλεπόμενη από το επόμενο εδάφιο της ίδιας παραγράφου επίκληση της «καθαράς της θέσης» για τον υπολογισμό του ανεκτέλεστου ορίου, μπορεί να λάβει χώρα όχι μόνο στις περιπτώσεις που η Εταιρεία συμμετέχει μόνη της (αυτοτελώς) στη δημοπρασία, αλλά και όταν συμμετέχει σε κοινοπραξία με άλλες εργοληπτικές επιχειρήσεις της ίδιας τάξης.

Κατόπιν αυτού κάθε άλλη εγκύκλιος με αντίθετο πνεύμα προς την υπόψη γνωμοδότηση παύει να ισχύει.

Σ.Α.Τ.Ε.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

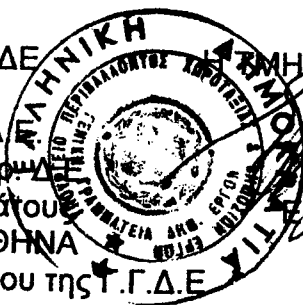
Συνημμένο :

Η σχετική Γνωμοδότηση

Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

Κοινοποίηση :

1. Γραφείο Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ
2. Γραφείο Υφ/ργού Δ.Ε.
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Δ/νσης
4. Γραφείο Γεν. Γραμμ. Συγχρημ.
5. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Ακαδημίας 68 106 78 ΑΘΗΝΑ
6. Γραφείο Νομικού Συμβούλου της Γ.Γ.Δ.Ε.
7. Δ/νση Δ17 (10)

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Τ. ΝΙΚΟΛΑΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Σ.Α.Τ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Σ.Α.Τ.Ε.

Αριθμός Γνωμοδότησεως 478/2001

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Α' διακοπών

Συνεδρίαση 11-7-2001

Σ.Α.Τ.Ε.

Σύνθεση

Προεδρεύων: Χρήστος Τσέκουρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κράτους

Νομικοί Σύμβουλοι: Σπυρίδων Σκουτέρης, Δημήτριος Λάκκας, Ηλίας Παπαδόπουλος, Κων/νος Μπακάλης, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Ιωάννης Μάσβουλας, Φωκίων Γεωργακόπουλος, Σωτήριος Παπαγεωργακόπουλος, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Κρίτων Μανωλής, Βλάσιος Βούκαλης, Θεόδωρος Ηλιάκης, Δημήτριος Παπαδόπουλος, Ιωάννης Σακελλαρίου, Ανδρέας Φυτράκης, Ιωάννης Τρίαντος.

Σ.Α.Τ.Ε.

Εισηγητής: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης.

Αριθμ.Ερωτ. : Οικ./1996/2-7-01 του Γενικού Γραμματέα της Γεν. Γραμ. Δημ. Έργων.

Περίληψη Ερωτημάτων: Ερωτάται αν η προβλεπόμενη από το άρθρο 16 παρ.7 εδ.9 του Ν.1418/84 (όπως ισχύει) δυνατότητα συμμετοχής μιας εργοληπτικής επιχείρησης Η' τάξης σε δημοπρασία για την κατασκευή ενός δημοσίου έργου με βάση την «καθαρή της θέση» και η προβλεπόμενη από το επόμενο εδάφιο της ίδιας παραγράφου επίκληση της «καθαράς της θέσης» μπορεί να γίνει μόνο στις περιπτώσεις που η εταιρεία συμμετέχει μόνη της (αυτοτελώς) στη δημοπρασία ή και όταν συμμετέχει σε Κοινοπραξία με άλλες εργοληπτικές επιχειρήσεις της ίδιας τάξης.

Επί του ερωτήματος αυτού το Α' Τμήμα διακοπών του Ν.Σ.Κράτους γνωμοδότησε ως κατωτέρω:

Σ.Α.Τ.Ε.

1) α) Στο άρθρο 15 παρ.1 εδ. πρώτο του Ν.1418/84 (Α.23) όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 4 παρ.1 του Ν.2229/94 (Α.138) αναγράφεται ότι: «15 παρ.1 Την κατασκευή των δημοσίων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν ημεδαπές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ) και στην αντίστοιχη με το έργο κατηγορία και τάξη εγγραφής, καθώς και εργοληπτικές επιχειρήσεις Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.7 εδ. πρώτο του Π.Δ. 609/85 (Α.223) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.2 του Π.Δ.218/99 (Α.187) «2. Παρ.7 Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις γίνονται δεκτές στις δημοπρασίες και σε Κοινοπραξία αν δεν το αποκλείει η διακήρυξη».

Σ.Α.Τ.Ε.

Περαιτέρω, στο άρθρο 16 παρ.5 του Ν.1418/84 αναφέρεται ότι: «16. παρ.5.....Με απόφαση του Υπουργού Δημοσίων Έργων καθορίζεται το ανώτατο όριο προϋπολογισμού των εργολαβιών τις οποίες μπορεί να αναλάβει η επιχείρηση που ανήκει σε κάθε τάξη με δυνατότητα διαχωρισμού κατά κατηγορίες, τα ειδικά όρια για τις Κοινοπραξίες και οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή αυτών των ειδικών ορίων, τα θέματα που συνδέονται με την υποχρεωτική από Κοινοπραξίες ανάληψη έργων προϋπολογισμού μεγαλύτερου από το όριο της ανώτατης τάξης.....».

Σ.Α.Τ.Ε.

β) Σε εκτέλεση της πιο πάνω εξουσιοδότησης εκδόθηκε η ΕΔ2α/01/27/Φ.Ν.294/18-3-85 απόφαση του Υπουργού Δημοσίων Έργων (Β. 170) όπως ισχύει μετά την τελευταία τροποποίησή της με τη Δ17α/03/74/Φ.Ν.312/16-12-94 απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (Β.953) στο άρθρο 1 της οποίας ορίζεται ότι: «1.παρ.1 το ανώτατο όριο συνολικού προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην Α' τάξη του Μ.Ε.ΕΠ για οποιαδήποτε άλλη κατηγορία έργων εκτός από την κατηγορία ηλεκτρομηχανολογικών έργων, ορίζεται σε είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές. Για την κατηγορία ηλεκτρομηχανολογικών έργων, (η οποία δεν σχετίζεται με το τεθέν ερώτημα) το όριο αυτό ορίζεται σε δέκα έξι εκατομμύρια (16.000.000) δραχμές.

2. Τα ανώτατα όρια προϋπολογισμού αξίας έργων τα οποία μπορούν να αναλάβουν εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ ορίζονται

για κάθε άλλη τάξη των αντίστοιχων κατηγοριών σε πολλαπλάσια των ορίων, που ορίζονται με την παράγραφο 1 για την Α' τάξη ως εξής:

α) Για τη Β' τάξη τέσσερις φορές το όριο της Α' τάξης.

.....η) Για την Η' τάξη εξακόσιες φορές το όριο της Α' τάξης».

Το ανώτατο όριο του προϋπολογισμού των έργων δηλαδή την κατασκευή των οποίων μπορούν να αναλαμβάνουν οι εγγεγραμμένες στην Η' τάξη του Μ.Ε.ΕΠ εργοληπτικές επιχειρήσεις για όλες τις κατηγορίες έργων (πλην των ηλεκτρομηχανολογικών) ανέρχεται σε δώδεκα δισεκατομμύρια (12.000.000.000) δραχμές (20.000.000 X 600).

γ) Σε πραγματοποίηση εξάλλου της προαναφερθείσας εξουσιοδότησης στο Ν.1418/84 για την αναβάθμιση των ορίων των έργων τα οποία μπορούν να αναλαμβάνουν σε κοινοπραξία οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ εργοληπτικές επιχειρήσεις στα άρθρα 3 και 4 της προ ολίγου αναφερθείσας Υπουργικής απόφασης αναγράφεται ότι:

Σ.Α.Τ.Ε.

«Άρθρο3. παρ.1 Στις περιπτώσεις κοινοπραξιών εργοληπτικών επιχειρήσεων της ίδιας τάξης και κατηγορίας, οι κοινοπραξίες αυτές μπορούν να αναλάβουν έργο προϋπολογισμού μεγαλύτερου από το ανώτατο όριο της τάξης τους μέχρι 25% της διαφοράς μεταξύ του ανωτάτου ορίου της τάξης τους και της επομένης αν κοινοπρακτούν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις από τις οποίες οι δύο συμμετέχουν στην κατανομή της κατασκευής του έργου ή στα κέρδη και τις ζημιές της κοινοπραξίας τουλάχιστον κατά 30% η καθεμία».

«4 παρ.1 Τα έργα προϋπολογισμού ανώτερου από το προβλεπόμενο ανώτατο όριο για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις Η' τάξης του Μ.Ε.ΕΠ ανατίθενται κατά περίπτωση ως ακολούθως:

α) Σε εργοληπτική επιχείρηση Η' τάξης μέχρι το τριπλάσιο της καθαρής της θέσης και πάντως όχι μεγαλύτερο από το διπλάσιο του προβλεπόμενου ορίου της τάξης αυτής, σύμφωνα με την παράγραφο 14 του άρθρου 4 του Ν.2229/94.

β) Σε κοινοπραξίες τριών εργοληπτικών επιχειρήσεων Ζ' τάξης, σύμφωνα με την παρ.14 του άρθρου 4 του Ν.2229/94 και το άρθρο4 του Π.Δ. 368/94 και

γ) Σε κοινοπραξίες μέχρι τεσσάρων εργοληπτικών επιχειρήσεων Η' τάξης Μ.Ε.ΕΠ, ανάλογα με την φύση και τον προϋπολογισμό του έργου, κατά τα

οριζόμενα στη διακήρυξη, και χωρίς όριο ως προς το ύψος του προϋπολογισμού».

Ο νομοθέτης δηλαδή (κοινός και κανονιστικός) για ευνόητους άλλωστε λόγους, θεωρεί ότι η σε κοινοπραξία ανάληψη της κατασκευής ενός δημόσιου έργου καθιστά ισχυρότερο το κατασκευαστικό σχήμα συγκριτικά με την αυτοτελώς συμμετέχουσα εργοληπτική επιχείρηση και για το λόγο αυτό αναβαθμίζει τον προϋπολογισμό των δημόσιων έργων τα οποία μπορούν να κατασκευάζουν σε κοινοπραξία οι εργοληπτικές επιχειρήσεις ανάλογα με την τάξη στην οποία ανήκουν και ειδικά για τα έργα προϋπολογισμού ανώτερου από το όριο της Η' τάξης ορίζει ότι μπορούν να κατασκευάζονται μόνο από εργοληπτικές επιχειρήσεις Η' τάξης με βάση την καθαρή τους θέση αυτοτελώς ή Κοινοπραξίες εργοληπτικών επιχειρήσεων Ζ' ή Η' τάξης.

II) α) Αναφέρθηκε ήδη ότι παράγων προσδιοριστικός του προϋπολογισμού των έργων την κατασκευή των οποίων μπορούν να αναλαμβάνουν οι εργοληπτικές επιχειρήσεις είναι και η «καθαρή τους θέση».

Σ.Α.Τ.Ε.

(Άρθρο 4 παρ.1 της προαναφερθείσας απόφασης του Υ.Δ.Ε).

Επί του θέματος αυτού επισημαίνεται ότι στο άρθρο 16 παρ.7 εδ. πρώτο, έννατο και δέκατο του Ν.1418/84 όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 4 παρ.14 του Ν.2229/94 ορίζεται ότι: «άρθρο 16 παρ.7. Κάθε επιχείρηση δεν επιτρέπεται να έχει σε κάθε δεδομένη στιγμή μέσα σε όλη τη χώρα ανεκτέλεστο μέρος εργολαβιών δημόσιων έργων μεγαλύτερο από το τριπλάσιο του ανώτατου ορίου της τάξης στην οποία ανήκει (εδ1). Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις των τάξεων Ε', ΣΤ', Ζ' και Η' μπορούν να συμμετέχουν αυτοτελώς σε δημοπρασία πέραν του προβλεπόμενου ορίου κατά τάξη και κατηγορία, μέχρι του τριπλάσιου της καθαρής τους θέσης και πάντως όχι μεγαλύτερου του διπλάσιου προβλεπόμενου ορίου για κάθε τάξη και κατηγορία (εδ.9). Με αυτό το όριο μπορεί να υπολογίζεται και το υπόλοιπο ανεκτέλεστο, προκειμένου να γίνει δεκτή η προσφορά της εργοληπτικής επιχείρησης».

Σ.Α.Τ.Ε.

Δηλαδή, σύμφωνα με τα προπαρατεθέντα.

Όριο Η' τάξης δώδεκα δισεκατομμύρια δραχμές (άρθρο 1 της ΕΔ2α/01/27/ΦΝ.294/18-3-85 απόφασης του Υ.Δ.Ε όπως ισχύει).

Με βάση την «καθαρή της θέση» μέχρι είκοσι τέσσερα δισεκατομμύρια δραχμές (2X12.000.000.000) (Άρθρο 16 παρ.7 εδ.9 του Ν.1418/84, όπως ισχύει).

Ανεκτέλεστο όριο εργολαβιών με βάση την «καθαρή τους θέση» μέχρι εβδομήντα δύο δισεκατομμύρια δραχμές (3X24.000.000.000) (Άρθρο 16 παρ.7 εδ.1 και 10 του Ν.1418/84, όπως ισχύει).

β) Από το αναφερόμενο στο ερώτημα ιστορικό προκύπτει ότι σε δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό προσήλθε και υπέβαλε προσφορά μία κοινοπραξία αποτελούμενη από δύο εργοληπτικές επιχειρήσεις Η' τάξης από τις οποίες η μία λόγω αυξημένης «καθαρής της θέσης» μπορεί να μετέχει αυτοτελώς μέχρι το διπλάσιο του ορίου της τάξης της, δηλαδή σε έργα προϋπολογισμού μέχρι είκοσι τέσσερα δισεκατομμύρια δραχμές, ενώ έχει ανεκτέλεστο μέρος εργολαβιών σε όλη τη χώρα μεγαλύτερο των τριάντα έξη και μικρότερο των εβδομήντα δύο δισεκατομμυρίων δραχμών.

Σ.Α.Τ.Ε.

Δεν αμφισβητείται ότι η Εταιρεία αυτή μπορούσε να μετάσχει αυτοτελώς (μόνη της) στον πιο πάνω διαγωνισμό και το πρόβλημα δημιουργήθηκε από το γεγονός ότι προσήλθε σε κοινοπραξία με άλλη εργοληπτική επιχείρηση Η' τάξης και αυτό, ενόψει του γεγονότος ότι στο εδάφιο 9 της παρ.7 του άρθρου 16 του Ν. 1418/84 αναγράφεται η λέξη «αυτοτελώς» και στο επόμενο εδάφιο της ίδιας παραγράφου γίνεται λόγος για «εργοληπτική επιχείρηση» και όχι και για κοινοπραξία εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Και είναι μιν αλήθεια ότι η γραμματική διατύπωση των παραπάνω εδαφίων δημιουργεί προβληματισμό, αν το προαναφερθέν σχήμα των εργοληπτικών επιχειρήσεων πρέπει να γίνει δεκτό, εφόσον προσήλθαν και υπέβαλλαν προσφορά σε κοινοπραξία και όχι αυτοτελώς, πλην όμως κατά την αληθή νομοθετική βούληση με την αναγραφή της λέξης «αυτοτελώς» (εδ.9) ή της φράσης «εργοληπτική επιχείρηση» (εδ.10) δεν εσκοπείτο ο αποκλεισμός της δυνατότητας συμμετοχής σε κοινοπραξία δύο εργοληπτικών επιχειρήσεων Η' τάξης σε διαγωνισμό που μπορούσε να μετάσχει μόνη της μία από αυτές αλλά ήθελε να τονισθεί ότι μπορούσε να μετάσχει και μόνη της, με βάση την καθαρή της θέση, και όχι ότι αποκλείεται η συμμετοχή της σε κοινοπραξία, δοθέντος ότι η δυναμικότητα μιας κοινοπραξίας είναι το άθροισμα της

αντίστοιχης των Εταιρειών που την απαρτίζουν και οπωσδήποτε είναι ανώτερη από τη δυναμικότητα κάθε επιμέρους μέλους χωριστά.

Θα ήταν λοιπόν άτοπο να δεχθούμε ότι ο νομοθέτης επιτρέπει τη συμμετοχή σε ένα σημαντικό δημόσιο διαγωνισμό μιας εργοληπτικής επιχείρησης μόνης της με βάση την «καθαρή της θέση» και την αποκλείει όταν προσέρχεται σε κοινοπραξία, δηλαδή με ενισχυμένο κατασκευαστικό δυναμικό. Σ.Α.Τ.Ε.

Συνεπώς, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η προσήκουσα απάντηση στο τεθέν ερώτημα είναι ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 16 παρ.7 εδ.9 του Ν.1418/84 (όπως ισχύει) δυνατότητα συμμετοχής μιας εργοληπτικής επιχείρησης Η' τάξης σε δημοπρασία για την κατασκευή ενός δημόσιου έργου με βάση την «καθαρή της θέση» και η προβλεπόμενη από το επόμενο εδάφιο της ίδιας παραγράφου επίκληση της «καθαράς της θέσης» μπορεί να λάβει χώρα όχι μόνο στις περιπτώσεις που η Εταιρεία συμμετέχει μόνη της (αυτοτελώς) στη δημοπρασία αλλά και όταν συμμετέχει σε κοινοπραξία με άλλες εργοληπτικές επιχειρήσεις της ίδιας τάξης.

Αθήνα, 12/7/2001'
ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Ο Πρόεδρος

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Σ.Α.Τ.Ε.

Ο Εισηγητής

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΕΝΤΖΕΠΕΡΗΣ

Νομικός Σύμβουλος ΝΣΚ